

**ZAKON
O POTICAJIMA ZA RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE**

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Zakonom o poticajima za razvoj područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuju se područja koja Federacija Bosne i Hercegovine posebno štiti (u daljnjem tekstu: područja posebne zaštite), kao i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvoj.

Ovim zakonom utvrđuju se brdsko-planinska područja, kao i područja sa težim uslovima privređivanja (u daljnjem tekstu: Brdsko-planinska područja), a koja u smislu ovog zakona jesu područja od interesa i pod posebnom zaštitom Federacije Bosne i Hercegovine radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja preduslova da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj ovih područja i Federacije Bosne i Hercegovine u cjelini, uz očuvanje biološke raznolikosti, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

Područja posebne zaštite utvrđuju se radi otklanjanja posljedica rata, održivog povratka, poticanja demografskog i privrednog napretka, te postizanja što ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije.

Brdsko-planinska područja jesu područja sa težim uslovima privređivanja, kao i područja od interesa i pod posebnom zaštitom Federacije radi poticanja demografske obnove, naseljavanja, stvaranja preduslova da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj ovih područja i Federacije u cjelini, uz podizanje nivoa ekološke zaštite prirodnih bogatstava i životnog prostora za ljude i sva živa bića, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije.

Član 3.

Prava iz ovoga Zakona ostvaruju fizička lica koja imaju prebivalište i boravište na područjima posebne zaštite odnosno brdsko-planinskim područjima, pravna lica i obrtnici koji imaju sjedište na područjima posebne zaštite odnosno brdsko-planinskim područjima a zapošljavaju zaposlenike sa brdsko-planinskih područja i područja posebne zaštite. (u daljnjem tekstu: korisnici).

II. PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

Član 4.

Područja posebne zaštite određuju se u tri kategorije, i to prva i druga kategorija prema okolnostima nastalim kao posljedica rata i provođenja Dejtonskog mirovnog sporazuma, a treća kategorija prema četiri kriterija: kriteriju ekonomske razvijenosti, kriteriju strukturnih poteškoća, demografskom kriteriju i posebnom kriteriju.

- 1) Prvoj kategoriji pripadaju područja općina osnovanih Zakonom o konstituiranju novih općina u Federaciji i izmjeni područja općina podjeljenih međuentitetskom i

međukantonalnom crtom ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br 6/98.) Takve općine su: Doboju-istok, Doboju-jug, Dobretići, Domaljevac, Foča/Ustikolin, Pale/Prača, Sapna, Teočak, Usora i Ravno.

- 2) Drugoj kategoriji pripadaju područja općina koje su podijeljena međuentitetskom linijom nemaju više od 15 000 stanovnika. Takve općine su: Bosanski Petrovac, Glamoč, Kuprevo, Trnovo, Donji Vakuf, Čelić, Drvar, Olovo.
- 3) Trećoj kategoriji područja posebne zaštite pripadaju nerazvijene općine čija se razvijenc utvrđuje na osnovu četiri kriterija i to:

3.1.) kriterij ekonomske razvijenosti, koji se odnosi na utvrđivanje područja ko privredno zaostaju, a mjeri se pokazateljima kao što su: dohodak stanovništva, prihodi jedinica lokalne samouprave te drugim dostupnim pokazateljima,

3.2.) kriterij strukturnih poteškoća, koji se odnosi na utvrđivanje područja s izrazitim problemima nezaposlenosti, industrijskog i poljoprivrednog restrukturiranja, a mje se pokazateljima kao što su: zaposlenost i nezaposlenost, posebnim pokazateljim razvijenosti industrijskih, urbanih i ruralnih područja te drugim dostupnim pokazateljima,

3.3.) demografski kriterij koji se odnosi na utvrđivanje područja izrazito nepovoljni demografskih pokazatelja, mjeri se pokazateljima kao što su: gustoća naseljenosti, opće kretanje stanovništva, vitalni indeks, dobna i obrazovna struktura stanovništva, te drugim dostupnim pokazateljima,

3.4.) posebni kriterij, koji se primjenjuje na općine s miniranim područjem a koje ne udovoljavaju kriterijima za ulazak u prve dvije skupine područja posebne zaštite.

Član 5.

Postupak ocjenjivanja iz člana 4. ovoga zakona, na prijedlog općine, provodi Federalno ministarstvo prostornog uređenja, (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

Ministarstvo će donijeti podzakonski akt kojim se reguliraju precizni parametri na osnovu kojih će se ocjenjivati pripadnost nerazvijenih općina, a u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Izveštaj o rezultatima ocjenjivanja iz ovoga člana, s prijedlogom općina koje ulaze u treću skupinu područja posebne zaštite, uz mišljenje Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog zavoda za programiranje razvoja Ministarstvo dostavlja Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (U daljnjem tekstu: Vlada) radi donošenja odluke o utvrđivanju statusa pripadnosti općine trećoj skupini područja posebne zaštite.

Član 6.

Općina gubi status područja posebne zaštite u trenutku kad prestane ispunjavati uslove za stjecanje statusa područja posebne zaštite.

U područjima treće kategorije posebne zaštite, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište također području posebne zaštite treće kategorije) imaju pravo na refundiranje od 30% uplaćen iznosa na ime doprinosa za zdravstvo.

Član 15.

Olakšice iz čl. 12., 13. i 14. ovog zakona, refundiraju se na teret Federacije, a na osnovu podzakonskog akta kojeg donosi Federalno ministarstvo zdravstva, u roku od 60 dana c dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 16.

Pravna i fizička lica iz čl. 12., 13. i 14. ovog zakona koja ostvaruju pravo na olakšice u pogledu refundiranja sredstava uplaćenih na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, navedeno pravo mogu realizovati samo pod uslovom da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze po osnovu plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Član 17.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne objekte, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u području posebne zaštite prve kategorije a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite prve kategorije, ne plaćaju obaveze koje su prihod budžeta Federacije, kantona, gradova i općina a po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 18.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne objekte, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u području posebne zaštite druge kategorije a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite druge kategorije plaćaju 50% obaveza koje su prihod budžeta Federacije, kantona, gradova i općina a po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 19.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne objekte, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u području posebne zaštite treće kategorije a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite treće kategorije plaćaju 70% obaveza koje su prihod budžeta Federacije, kantona, gradova i općina a po osnovu izdavanja urbanističke saglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 20.

Povlastice propisane u čl. 12., 13., 14., 17., 18. i 19. ovog zakona ne mogu se odnositi na:

- 1.) organe državne vlasti na bilo kom nivou,
- 2.) javna preduzeća i ustanove,
- 3.) privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,

Član 8.

Ministarstvo provodi postupak ocjenjivanja svake godine, s tim da izvještaj s prijedlogom općina za treću skupinu područja posebne zaštite dostavlja Vladi najkasnije u roku od 60 dana prije usvajanja budžeta Federacije.

III POVLASTICE I POTICAJNE MJERE ZA NASELJAVANJE I RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

Član 9.

Federacija će poticati ostanak stanovništva koje je prebivalo na područjima posebne zaštite prije rata te naseljavanje građana Federacije svih djelatnosti i zanimanja koji mogu pridonijeti privrednom i društvenom razvoju područja posebne zaštite.

Član 10.

Pravna i fizička lica sa prebivalištem i boravištem odnosno sjedištem na područjima posebne zaštite a koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište takođe na području posebne zaštite imaju pravo na refundiranje sredstava uplaćenih na ime doprinosa za PIO/MIO i to u iznosima od :

- a- 100% doprinosa za PIO/MIO, ukoliko pripadaju prvoj kategoriji područja posebne zaštite,
- b- 50% doprinosa za PIO/MIO, ukoliko pripadaju drugoj kategoriji područja posebne zaštite,
- c- 30% doprinosa za PIO/MIO, ukoliko pripadaju trećoj kategoriji područja posebne zaštite.

Član 11.

Olakšica iz člana 10. ovog zakona finansira se na teret Federacije a po podzakonskom aktu kojeg donosi Vlada na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 12.

U područjima prve kategorije posebne zaštite, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište također na području posebne zaštite prve kategorije imaju pravo na refundiranje od 100% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstvo.

Član 13.

U područjima druge kategorije posebne zaštite, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite druge kategorije imaju pravo na refundiranje od 50% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstvo.

- 5.) fondove i institucije koje se finansiraju iz javnih fondova,
6.) sve druge javne subjekte koji se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivou vlasti,

Član 21.

Povratak i ostatak te naseljavanje stanovništva na područja posebne zaštite poticat će se na jedan od slijedećih načina:

- (1) dodjelom građevinskog materijala za izgradnju stambenog objekta s više stambenih jedinica, za izgradnju ili popravak kuće ili stana.

Pravilnik o načinu finansiranja dodjele i ugradnje građevinskog materijala donosi Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, iz posebnog budžeta Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, a u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (2) Na područjima posebne zaštite prve kategorije ne plaća se porez na promet nekretninama, na područjima druge kategorije posebne zaštite plaća se 50% poreza na promet nekretnina a na područjima treće kategorije plaća se 70% poreza na promet nekretnina pod uslovom da fizička osoba kupovinom nekretnine prijavljuje ili mijenja prebivalište unutar tog područja.

- (3) Porez iz stava 2. ovoga člana ne plaćaju ni pravne osobe koje prodaju nekretnine na području posebne zaštite a koje će kupcu i dalje služiti za obavljanje djelatnosti.

- (4) Porez iz stava 2. i 3. ovoga člana plaća se ako se nekretnina otuđi ili se djelatnost prestane obavljati, ili korisnik promijeni prebivalište izvan područja posebne zaštite u roku od 10 godina od dana nabave nekretnine.

Član 22.

Porezi na plaće zaposlenika koji imaju prijavljeno boravište i prebivalište na području posebne zaštite prve i druge kategorije a pripadaju kantonima, kantoni na osnovu zahtjeva općine mogu prepustiti općinama na čijem području je zaposlenik zaposlen, a što će biti regulisano kantonalnim propisom.

Član 23.

Za osiguravanje sufinansiranja izgradnje i održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture, te za realizaciju pojedinačnih općinskih programa u općinama koje se nalaze u prvoj kategoriji posebne zaštite zadužuju se, i to:

- a- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na način da obezbjedi sredstva u iznosu od 50% vrijednosti pojedinačnog programa iz sredstava Federacije,
- b- pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu, da obezbjedi sredstva u iznosu od 20% vrijednosti pojedinačnog općinskog programa iz sredstava kantona,
- c- pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za komunalne djelatnosti da obezbjedi sredstva u iznosu od 30% vrijednosti pojedinačnog općinskog programa.

Općinske programe za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture za pojedinačnu općinu iz kategorije utvrđene u stavu 1. ovog člana, priprema nadležno kantonalno ministarstvo vodoprivrede, u saradnji sa općinskim načelnikom i nadležnom općinskom službom. Za sufinansiranja održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u općinama stava 1. ovog člana zadužuju se kantonalna ministarstva nadležna za komunalne djelatnosti na osnovu zahtjeva komunalnog preduzeća koje upravlja ovim infrastrukturnim sistemima.

Član 24.

Porodica s prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave u području prve kategorije posebne zaštite, ima pravo na poseban mjesečni, novčani poticaj po maloljetnom djetetu u iznosu od 100,00 KM za svako dijete, pod uslovom da je treće dijete u porodici više.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike utvrdit će načine za provođenje navedenog poticaja iz stava 1. ovoga člana posebnim pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sredstva potrebna za ostvarivanje novčanog poticaja iz stava 1. ovog člana osigurat će se iz sredstava Federacije.

Član 25.

U područjima prve kategorije područja posebne zaštite, za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na tom području, umanjuje se plaćanje naknade, takse, rente a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije za dobivanje urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje i upotrebne dozvole za stambene objekte do 200 m² površine za 60% pod uslovom da to lice prvi put riješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 26.

U područjima druge kategorije područja posebne zaštite, za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na tom području umanjuje se za 30 % plaćanje naknade, takse, rente a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije za dobivanje urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje i upotrebne dozvola za stambene objekte do 200 m² površine, pod uslovom da to lice prvi put riješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 27.

U područjima treće kategorije područja posebne zaštite, za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na tom području umanjuje se za 20% plaćanje naknade, takse, rente a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije za dobivanje urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje i upotrebne dozvola za stambene objekte do 200 m² površine, pod uslovom da to lice prvi put riješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 28.

U područjima prve kategorije područja posebne zaštite, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu plaćaju 50% iznosa sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji. U područjima druge kategorije 60% a u područjima treće kategorije 70% iznosa svih sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji.

U područjima prve kategorije posebne zaštite, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu plaćaju 50 % iznosa administrativnih taksi, u područjima druge kategorije 60% ,a u područjima treće kategorije 70% iznosa administrativnih taksi kod svih državnih organa u općini, gradu, kantonu i Federaciji.

Član 30.

U područjima posebne zaštite, fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta i riješen status zdravstvenog osiguranja u smislu Zakona o zdravstvenom osiguranju „Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97 i 7/02), ostvaruju pravo na smanjivanje ličnog udjela prilikom korištenja određenih vidova zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: participacija), i to:

- U područjima prve kategorije plaćaju samo 50 % participacije,
- U područjima druge kategorije plaćaju samo 60% participacije,
- U područjima treće kategorije plaćaju samo 70% participacije.

Uplatnice iz stava 1. ovog člana finansiraju se na teret Federacije.

Federalno ministarstvo zdravstva će donijeti pravilnik o visini iznosa, te kriterijima i načinima korištenja osiguranih lica u korištenju zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31.

Općine, gradovi, kantoni, i Federacija dužni su obezbjeđiti da područja posebne zaštite imaju dobru autobusku liniju sa najbližim većim gradskim centrom.

Član 32.

Učenici osnovnih i srednjih škola čiji roditelji imaju stalno mjesto boravka ili prebivališta na području prve kategorije posebne zaštite i pohađaju školu na tom području, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će obezbjeđiti besplatne udžbenike kao i druga sredstva neophodna za redovno pohađanje nastave. Učenicima osnovnih škola će se obezbjeđiti besplatan prevoz do škole.

Sredstva za ostvarivanje prava iz st.1. i 2. ovog člana obezbjeđuju se iz sredstava Federacije.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će regulisati način i postupak ostvarivanja prava iz st.1. i 2. ovog člana.

Član 33.

Direktni porezi koji pripadaju budžetu Federacije postaju prihodi budžeta općina iz prve kategorije područja posebne zaštite.

Federalni ministar finansija će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će se regulisati ovo pravo.

Član 34.

Sve obrazovne ustanove na području Federacije dužne su prioritarno obezbjeđiti studenata sa područja posebne zaštite.

Kantonalni ministri obrazovanja i nauke će posebnom instrukcijom regulisati ovo pravo od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede, i šumarstva dužno je u proračunskim podrškama za poljoprivredu i ruralni razvoj propisati uvećanu podršku u područjima posebne zaštite.

Član 36.

Kantoni, gradovi i općine su dužni da svoj podsticaj za poljoprivredu uvećaju svojim proračunskim podrškama u područjima koje tretira ovaj zakon.

IV. BRDSKO-PLANINSKA PODRUČJA U FEDERACIJI

Član 37.

Pod brdsko-planinskim područjima podrazumijevaju se:

- a) Zemljište iznad 800 metara nadmorske visine (mnm),
- b) Zemljište od 600-800 mnm sa prosječnim nagibom iznad 16°,
- c) Zemljište od 300-600 mnm sa prosječnim nagibom iznad 25°,
- d) Područja nepovoljnih hidroloških i pedoloških obilježja.

Naselje koje se svojim terenom nalazi na prelaznoj nadmorskoj visini smatra se područjem posebne zaštite ako se 51% naselja nalazi iznad 800m nadmorske visine.

Član 38.

Na prijedlog Ministarstva, uz predhodno pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva raseljene osobe i izbjeglica, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog zavoda za agropedologiju a na osnovu objavljenih statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku Vlada donosi odluku o utvrđivanju brdsko-planinskih područja, pri čemu se mogu koristiti i dodatnim kriterijima kao što su:

- 1.) pedološki sastavi bonitet poljoprivrednog i šumskog zemljišta,
- 2.) biološku zrelost i prostornu rasprostranjenost zemljišta te kategoriju šume i gospodarsko iskorištavanje,
- 3.) nadmorsku visinu, nagib, ekspoziciju, prirodne i privredne potencijale te klimatske i druge prirodne karakteristike, koji utiču na život i rad stanovnika,
- 4.) broj stanovnika po km² u odnosu na prosjek Federacije,
- 5.) Indeks smanjenja broja stanovništva u razdoblju poslednjih pedeset godina,
- 6.) prosječnu životnu dob stanovništva.

Član 39.

Status Brdsko-planinskog područja se gubi na način kako je to regulirano čl. 6. i 7. ovog zakona.

Član 40.

Porodica sa stalnim prebivalištem i boravištem u brdsko-planinskom području ima pravo godišnje posjeći 10m³ drveta, bez plaćanja naknade, a na osnovu pravilnika kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište takođe na brdsko-planinskom području imaju pravo na refundiranje od 100% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za PIO/MIO

Član 42.

Olakšica iz člana 41. ovog zakona finansira se na teret Federacije a po podzakonskom aktu kojeg donosi Vlada na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom, te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenih koji imaju prebivalište i boravište u tim područjima i riješen status zdravstvenog osiguranja u smislu Zakona o zdravstvenom osiguranju, imaju pravo na refundiranje od 100% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, uz uslov da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze po osnovu plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Član 44.

Doprinos iz člana 43. ovog zakona finansira se na teret Federacije, a po podzakonskom aktu kojeg donosi Federalno ministarstvo zdravstva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 45.

Ovlastice propisane u čl. 41. i 43. ovog zakona ne mogu se odnositi na:

- 1.) organe državne vlasti na bilo kom nivou,
- 2.) javna preduzeća i ustanove,
- 3.) privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 4.) pravna lica kome su prenesene javne ovlasti općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 5.) Fondove i institucije koje se finansiraju iz javnih fondova,
- 6.) sve druge javne subjekte koji se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivou vlasti.

Član 46.

Prezimi na plaće zaposlenika koji imaju prijavljeno boravište i prebivalište na brdsko-planinskom području a pripadaju kantonima, kantoni na osnovu zahtjeva općine mogu

prepustiti općinama na čijem području je zaposlenik zaposlen, a što će biti regulirano kantonalnim propisom.

Član 47.

Fizičkim licima koja imaju stalno mjesto boravka i prebivalište (osim lica koje imaju kućne stanove za odmor), na području naseljenog mjesta koje se nalazi na brdsko-planinskom području, participirat će se iz sredstava Federacije mjesečno po članu domaćinstva iznosa 20kWh utrošene električne energije i 1,5 m³ utrošene vode.

Provedbeni akt o načinu ostvarivanja prava iz st.1. ovog člana će donijeti Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Federalno ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, u roku od 60 dana od dana stupanja zakona na snagu, svakom svojoj nadležnosti.

Preduzeće koje vrši distribuciju električne energije će posebnim planom omogućiti konstantno snadbijevanje i prioritetno održavanje mreže na ovom području.

Član 48.

Za osiguravanje sufinansiranja izgradnje i održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture, te za realizaciju pojedinačnih općinskih programa u općinama sa brdsko-planinskim područjima zadužuju se :

- a- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na način i na vrijeme obezbjedi sredstva u iznosu od 50% vrijednosti pojedinačnog programa iz sredstava Federacije,
- b- pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu, da obezbjedi sredstva u iznosu od 20% vrijednosti pojedinačnog općinskog programa iz sredstava kantona,
- c- pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za komunalne djelatnosti da obezbjedi sredstva u iznosu od 30% vrijednosti pojedinačnog općinskog programa.

Općinske programe za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture za pojedinačne općine iz kategorije utvrđene u stavu 1. ovog člana, priprema nadležno kantonalno ministarstvo vodoprivrede, u saradnji sa općinskim načelnikom i nadležnom općinskom službom.

Za sufinansiranja održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u općinama iz stava 1. ovog člana zadužuju se kantonalna ministarstva nadležna za komunalne djelatnosti, na osnovu zahtjeva komunalnog preduzeća koje upravlja ovim infrastrukturnim sistemima.

Član 49.

Kontinuirano održavanje putne infrastrukture, u ljetnom i zimskom periodu, kao i način subvencioniranja i finansiranja iste, regulisat će provedbenim aktom nadležno kantonalno ministarstvo prometa i komunikacija odnosno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija svako u okviru svojih nadležnosti, a u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

zemljište i druga prirodna bogatstva imaju pravne i fizičke osobe sa sjedištem u brdsko-planinskom području, a čiji su zaposlenici najmanje 90% sa istog područja.

Član 51.

Osoba iz stava 1. ovog člana ima jednake uslove prednost se daje osobi koja svojim radom garantuje veće zapošljavanje zaposlenika koji imaju prebivalište i boravište u istom području lokalne samouprave na brdsko-planinskom području.

Osoba sa stalnim prebivalištem i boravištem u brdsko-planinskom području, koja se bavi stojarstvom ima pravo ispaše svoje vlastite stoke na državnim šumskim pašnjacima i pravom korišćenju na državnom poljoprivrednom zemljištu bez naknade, na površinama koje će utvrditi nadležno kantonalno ministarstvo, odnosno kantonalno šumsko-gospodarsko društvo.

Osoba iz stava 1. ovog zakona podnosi zahtjev za ostvarivanje prava u skladu sa ovim članom kojeg će donijeti Kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu i šumarstvo, ako ima više podnositelja zahtjeva za kosidbu na istoj parceli, prednost se daje podnosiocu zahtjeva poštujući sljedeće kriterije:

- 1.) broj članova porodice podnosioca zahtjeva,
- 2.) broj djece u porodici sa trije ili više djece,
- 3.) broj stoke,
- 4.) radje imovinsko stanje niža prosječna primanja,
- 5.) ko je ta jedina djelatnost podnosioca zahtjeva,
- 6.) broj već konstituiranih površina,
- 7.) broj već ostvarena ili namjeravana ulaganja radi unaprjeđenja kvalitete pašnjaka i livada,
- 8.) broj emobilisani borci, nosioci ratnih priznanja i porodice poginulih boraca.

Podnosiocima zahtjeva za ispašu vlastite stoke koji ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana, kantonalna uprava za šumarstvo će izdati saglasnost u skladu sa programom iz stava 2. ovog člana.

Član 52.

Osoba sa prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskom području, ima prednost na novčani poticaj po hektaru ako počne obrađivati zemljište u svojoj vlasništvu.

Kantonalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva utvrdit će programom podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj iznose i prioritete iz stava 1. ovoga člana i način za provođenje u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 53.

Osoba sa prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskom području, ima pravo na poseban mjesečni, novčani poticaj po maloljetnom dietetu od 150,00 KM za svakog djeteta.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike utvrdit će načine provođenja navedenih prava iz stava 1. ovoga člana posebnim pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 54.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja obavlja privrednu djelatnost na brdsko-planinskom području smanjuje se porezna osnovica na osnovu koje se plaća porez na dobit, za sredstva koja reinvestira ili na osnovu podnesenog programa iz kojeg je vidljivo da će u narednoj godini ta sredstva biti reinvestirana za proširenje postojeće djelatnosti ili investiranje u otpočinjanje novih privrednih djelatnosti ako tim programom postigne ostvarivanje, u privrednih, i sljedeće ciljeve:

- 1.) povećanje broja zaposlenika,
- 2.) usvajanje novih tehnoloških znanja,
- 3.) podizanje razine ekološke zaštite i zaštite na radu,
- 4.) proizvoditi proizvode i/ili usluge pretežito namijenjene izvozu ili kojih nema ili nema dovoljno za potrebe Federacije.

Član 55.

Radi razvoja i unaprjeđivanja poljoprivredne djelatnosti, kod uvoza stoke te poljoprivrednih strojeva i alata, poljoprivrednik u brdsko-planinskim područjima ima pravo na refundiranje sredstava koja je uplatio na ime carinskih plaćanja, a na teret Federacije.

Način refundiranja propisuje Federalno ministarstvo finansija provedbenim aktom, a kojeg će donijeti u roku od 60 dana od dana donošenja ovog zakona.

Član 56.

Poljoprivrednik u obavljanju poljoprivredne djelatnosti na brdsko-planinskom području ima pravo na refundiranje sredstava uplaćenih na ime poreza na sjemenski i sadni materijal, mineralno gnojivo, zaštitna sredstva i naftu, a na teret Federacije.

Član 57.

Za Brdsko-planinska područja izradit će se Strateški plan ruralnog razvoja Federacije.

Program održivog razvoja brdsko-planinskih područja donosi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na osnovu kojeg će se izradivati operativni program za ruralni razvoj Federacije.

Program održivog razvoja iz stava 2., Strateški plan ruralnog razvoja Federacije iz stava 1. ovog člana kao i operativne programe za ruralni razvoj Federacije, izrađuje Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u saradnji sa Ministarstvom, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Federalnim ministarstvom finansija, Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, Federalnim zavodom za statistiku, Federalnim zavodom za poljoprivredu, Federalnim agromediterranskim zavodom i Federalnim zavodom za agropedologiju i općinama na brdsko-planinskim područjima.

objekta za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u brdsko-planinskom području a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na brdsko-planinskom području ne plaćaju obaveze koje su prihvati Federacije, a odnosi se na izdavanje urbanističke saglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 59.

Povlastice propisane u čl. 54., 56. i 58. ovog zakona ne odnose se na:

- 1.) organe državne vlasti na bilo kom nivou,
- 2.) javna preduzeća i ustanove,
- 3.) privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 4.) pravna lica kome su prenesene javne ovlasti općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 5.) Fondove i institucije koje se finansiraju iz javnih fondova,
- 6.) sve druge javne subjekte koji se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivou vlasti,

Član 60.

U brdsko-planinskim područjima, fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivalište, ne plaćaju naknade, takse, rentu a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije, za dobivanje urbanističkih saglasnosti, odobrenja za građenje i upotrebnih dozvola za stambene objekte do 200m² površine, ako to lice prvi put rješava stambeno pitanje i nema rješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine

U brdsko-planinskim područjima, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu oslobođaju se plaćanja svih sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji.

Član 61.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika a čije je prebivalište i boravište također na brdsko-planinskom području, imaju pravo na refundiranje od 100% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, uz uslov da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze po osnovu plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Olakšice iz st. 1. ovog člana finansiraju se na teret Federacije.

Federalno ministarstvo zdravstva dužno je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik o visini iznosa, te kriterijima i načinima učešća osiguranih lica u korištenju zdravstvene zaštite.

Član 62.

Svim učenicima osnovnih i srednjih škola čiji roditelji imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na brdsko-planinskom području i pohađaju školu na tom području, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će obezbijediti besplatne udžbenike kao i druga sredstva neophodna za redovno pohađanje nastave. Učenicima osnovnih škola će se obezbijediti besplatan prevoz do škole.

Sredstva za ostvarivanje prava iz st. 1 i 2. ovog člana obezbjeđuju se iz sredstava Federacije.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će regulisati način i postupak ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 63.

Telekom operateri u Federaciji će obezbijediti povoljnije tarife svojih usluga za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivalište na brdsko-planinskim područjima.

Član 64.

Općine gradovi i kantoni će obezbijediti na svom području redovno snadbjevanje stanovništva prehrambenim i drugim artiklima u trgovačkoj mreži na području brdsko-planinskog područja.

Član 65.

Sve obrazovne ustanove dužne su prioritarno obezbijediti upis studenata sa brdsko-planinskog područja.

Kantonalni ministri obrazovanja i nauke će posebnom instrukcijom regulisati ovo pravo u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 66.

Distributeri električne energije u Federaciji dužni su da prioritarno održavaju svoju mrežu u brdsko-planinskim područjima te da obezbijede kontinuirano snadbjevanje električnom energijom.

Član 67.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva dužno je u programu novčanih podrški za poljoprivredu i ruralni razvoj propisati uvećanu podršku za brdsko-planinska područja.

Član 68.

Federalno ministarstvo finansija sa Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta će obezbijediti sredstva i sačiniti program za dodjelu grantova i brzih kredita u cilju poticanja pokretanja svih vidova privrednih djelatnosti, primjerenih uslovima brdsko-planinskim područjima, kao što su turizam, rekreacija, drvoprerađiva, poljoprivrede, stočarstvo, proizvodnja prehrambenih proizvoda, ljeko-bilja, kućne radinosti i ostale djelatnosti.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69.

Federalni ministar prostornog uređenja će odrediti posebnim aktom broj područja i naseljenih mjesta u brdsko-planinskim područjima.

Član 70.

Iz budžeta Federacije može se davati finansijska potpora budžetima općina iz područja posebne zaštite, samo ukoliko izvorni i preneseni prihodi viših nivou vlasti, a koji su prihodi budžeta tih općina ne mogu obezbijediti redovno finansiranje isplata plaća i osnovne

Na prijedlog Federalnog ministra finansija, Vlada će svojom odlukom utvrditi koje se općine mogu finansirati iz budžeta Federacije

Federalno ministarstvo finansija će posebnim pravilnikom odrediti kriterije i parametre koji su potrebni da bi općine iz područja posebne zaštite ostvarile pravo na sufinansiranje.

Član 71.

radi ostvarivanja prava iz ovoga zakona pravna i fizička lica ne plaćaju naknadu za administrativne i sudske takse.

Član 72.

Nadležne općinske i gradske službe svaka u svojoj nadležnosti, vodi postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 73.

Federacija će osigurati sredstva potrebna za provedbu ovog zakona.

Član 74.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O POTICAJIMA ZA RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

1. – ZAKONSKI OSNOV

Zakonski osnov za donošenje ovog zakona nalazimo u odredbama III.1.b) koji je izmjenje amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, te člana III.2.c) i člana III.3.3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Obzirom da nikada nisu normativno regulisana pitanja poticaja područja sa otežanim uslovima života i privređivanja, na ovaj način u Federaciji Bosne i Hercegovine, očigledno je da postoji potreba za smanjenjem depopulacije na takvim područjima, stvaranjem boljih uslova za razvoj privrede, održivog povratka i najbitnije ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije Bosne i Hercegovine. Ovim zakonom definirano je koja su to područja te na koji način im se treba pomoći.

3. - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

3.1. – Opće odredbe

Odredbama čl. 1. do 3. definišu se područja koja se normiraju ovim zakonom, i to da se utvrđuju brdsko-planinska područja koja su ujedno i područja sa težim uslovima privređivanja te područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine, objašnjenje zašto se ova područja utvrđuju kao područja posebne zaštite, ko i pod kojim uslovima ostvaruje prava iz ovog zakona.

3.2. – Područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Odredbama čl. 4. do 8. definišu se područja posebne zaštite, tri kategorije područja posebne zaštite. Prva i druga kategorija područja posebne zaštite su definisana samim zakonom, dok se za treću kategoriju područja posebne zaštite ostavljaju četiri kriterija prema kojima će se vršiti ocijenjivanje pripadnosti područjima posebne zaštite. Propisano je i kad i ko vrši postupak samog ocijenjivanja, a iz razloga što područja definisana ovim zakonom nemaju isti ekonomsko socijalni status pa stoga se i vrši kategorizacija i ocijenjivanje područja.

Ovim odredbama je takođe propisan način na koji određeno područje gubi status područja posebne zaštite.

Odredbom čl. 9. određeni su razlozi propisivanja povlastica i poticaja.

Odredbama članova 10., 22., 33., 41., 43., 46., 58., 66., 67. i 68. regulišu se razne vrste poticaja u cilju stvaranja preduslova da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj na području Federacije Bosne i Hercegovine.

odrebe navedene u čl. 12., 13., 14., 31., 54., 55. i 56. propisuju se radi kvalitetnijeg i
omjernijeg rješavanja specijalnih prilika, privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije
ne i Hercegovine.

ju postizanja što ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije, propisuju se odredbe
3., 28., 29., 30. i 57.

poticanja demografske obnove i ravnomjernijeg naseljavanja stanovništva u Federaciji
sani su čl. 21., 25., 26., 27., 32., 34., 47., 48., 50., 51., 52., 53., 61., 62., 63., 64. i 65. te radi
njanja posljedica rata i održivog povratka čl. 17., 18., 19., 24., 40., 49. i 60.

**3.3. – Povlastice i poticajne mjere za naseljavanje i razvoj područja posebne
te u Federaciji Bosne i Hercegovine.**

Odredbama Članova od 10. do 36. regulisane su mjere poticaja i povlastice koje se
suju u cilju naseljavanja i razvoja područja posebne zaštite. Regulisane su i porezne
ce za fizička i pravna lica na područjima posebne zaštite, druge vrste olakšica i poticaja
in subvencioniranja energenata u tim područjima.

U ovim odredbama se definišu krajnji korisnici poticaja, visina poticaja, uslovi za
nje prava na određene poticaje.

3.4. – Brdsko-planinska područja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

bama čl. 37. do 39. definisana su područja koja se podrazumjevaju pod brdsko-
skim područjima, te kategorizacija samih brdsko-planinskih područja u četiri
tegorije, dodatne kriterije za određivanje brdsko-planinskih područja, način na koji
ino područje gubi status brdsko-planinskog područja, pod čime se podrazumjeva
c statusa u smislu gubitka privilegija i poticaja za razvoj u tim područjima.

**3.5. – Povlastice i poticajne mjere za naseljavanje i razvoj brdsko-planinskih
šja na nivou Federacije Bosne i Hercegovine**

ama čl. 40. do 69. regulisana su pitanja poticajnih mjera i povlastica namjenjenih
planinskim područjima, u vidu poreskih olakšica, subvencioniranja energenata,
a za privredne subjekte, fizička lica, investitore u brdsko-planinskim područjima,
a za učenike i studente, te pomoć u vidu redovnog održavanja putne infrastrukture i
kacije.

ano je i pitanje ko su ustvari krajnji korisnici poticaja za razvoj brdsko-planinskih
a, koji su to uslovi propisani za stjecanje prava na neke poticaje i povlastice.
se nalaže izrada Strateškog plana ruralnog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine.

3.6. – Prelazne i Završne odredbe

im i završnim odredbama regulisan je način finansiranja ovog zakona. Takođe se
način provedbe zakona i dan stupanja na snagu.

- FINANSIJE

sredstva za provedbu ovog zakona će se obezbjediti iz sredstava Federacije Bosne
ovine u iznosu od 25.000.000,00 KM (DVADESET PET MILIONA KM).